

Putuo – pilgrimme eller turister?

Esben Andreasen

Øen Putuo ud for Shanghai er indbegrebet af det Kina, som turist-videoerne viser. Templer, pagoder, broer, gamle boligkvarterer, fiskerbåde og munke. Umiddelbart er det dog de mange hoteller, der fanger øjet. Øen har masseturisme, men næsten ingen turister med anden end kinesisk baggrund. Mange kommer fra det forholdsvist nærliggende Taiwan, andre fra Hong Kong – og de fleste fra folkerepublikken Kina. Og grunden er den, at her menes Guanyin, bodhisattva'en over dem alle, at være født.

Guanyin er den samme som Avalokiteshvara (sanskrit) og Kannon (japansk), den universelle medfølelses bodhisattva. I Kina er guddommen feminin, skønt bodhisattva'er egentlig er asekuelle, det vil sige hævet over de to køn. Hendes medfølelse ses afbildet konkret i statuer og billeder af hende med mange arme, sågar tusind-armet siges det.

Myten, der forbinder hende med Putuo, fortæller, at hun engang var en kinesisk prinsesse, Maio Shan, hvis far, kongen, vil have hende til at gifte sig med en rigmand. Maio Shan adlyder på betingelse af, at den kommende mand kan lindre tre smertelige fænomener: sygdom, alderdom og død. Hun vælger en læge, men kongen vil have en millionær. Maio Shan vil så hellere gå i kloster.

Kongen sætter hende på hårdt arbejde og sulter hende, men giver hende til sidst lov til at gå i kloster, hvor han sørger for, at hun får en umenneskelig tilværelse. I en version af Guanyin-myten bliver Maio myrdet af sin fars tjener og båret til dødsriget af en tiger. I underverdenen lindrer hun pinen for beboerne gennem musik og gør helvede til et paradys. Det bliver for meget for dødsrigets gud, Yama, som så sender hende tilbage til jorden, til øen Putuo, hvor hun fortsætter sine guddommelige handlinger.

Det første blik, der møder den besøgende, er den 33-meter høje statue af Guanyin på øens sydligste punkt. Og derefter er hun hovedpersonen i hundredvis af templer øen over. Og til de vigtigste templer ses buddhister nærme sig med glidefald for hver 3-4 meter. Disse "ægte" buddhister er i mindretal, men alligevel udgør de en iøjnefaldende gruppe anført af en chantende leder. Ofte kvinder fordi Guanyin er specielt kvindernes beskytter ved graviditet, fødsler og kvinders liv i

øvrigt. Også munkene nyder høj status på øen. De springer køen over og går direkte ind i den tomme kabine ved svævebanen, der bringer de besøgende op til øens top.

Men der er også andre sider af den religiøse turisme. Ved et populært sted ser man mænd og kvinder i køen tage mange 100 yuan-sedler op af pungen, men rolig nu: Ikke for at forære sedlerne til templet, men for at få pengene velsignet af Guanyin – så de kan avle flere! Selvfølgelig bliver der også doneret penge i stor stil. Der køres dagligt kilovis af mønter ned fra bjerget til den nærliggende bank for at blive talt op og indsat på konto.

Alle former for religiøsitet blandes. Mest almindeligt er det, at købe et bundt røgelsespinde, tænde dem, holde dem op for ansigtet vendt mod Guanyin, bukke tre gange, så en drejning 90 grader med uret, tre gange buk – og endnu tre gange drejninger med tilsvarende buk. Så går den besøgende hen til røgelsesaltret, vifter røgen mod ansigtet med højre hånd, sætter med venstre hånd nogle af pindene ned i gløderne (de skal helst stå op, fik jeg forklaret) og afslutter med at sætte resten af røgelsespindene ned. Den sidste handling: Man vender sig mod Guanyin, holder hænderne løst knyttet op foran ansigtet, og tre buk til afsked.

Men hvad er turisme og hvad er religiøsitet? Man kan jo ikke granske de besøgendes hjerter og nyrer, og sagen er jo også den, at pilgrimsfærd altid har været mere end udtryk for religiøsitet. Ønsket om at komme væk fra hjemmet, fra familien og de etablerede normer, har alle dage også været et motiv for pilgrimsfærd. Pilgrimsveje og pilgrimssteder har altid været fyldt med kroer (vore dages hoteller), med bordeller (vore dages pornofilm som kan lejes på hotelværelsets TV'er) og boder og markeder med religiøse souvenirs og andet – også stærk spiritus.

Pilgrimsfærd er i vore dage i stærk opsving, men tro ikke det altid drejer sig om fromme handlinger.